

SŽ PPD-5/2022

Pokyn provozovatele dráhy pro zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy ve věci technických požadavků na železniční vozové zarážky a kovové podložky uzamykatelné

Účinnost od 1. července 2022

Nahrazení předchozích vnitřních předpisů

Tímto předpisem se nahrazuje Pokyn provozovatele dráhy pro zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy č. 1/2016 Technické požadavky na železniční vozové zarážky, účinný od 1. 2. 2016.

Schváleno pod čj. 24675/2022-SŽ-GŘ-O13
dne 5. dubna 2022

Bc. Jiří Svoboda, MBA v. r.
generální ředitel

SŽ PPD-5/2022**Pokyn provozovatele dráhy pro zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy ve věci technických požadavků na železniční vozové zarážky a kovové podložky uzamykatelné**

Gestorský útvar: Správa železnic, státní organizace
Generální ředitelství
Odbor traťového hospodářství
Praha
spravazeleznic.cz
Rok vydání: 2022
Náklad: vydáno pouze v elektronické podobě (A4)

© Správa železnic, státní organizace, 2022

Tento dokument je duševním vlastnictvím státní organizace Správa železnic, na které se vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Státní organizace Správa železnic je v uvedené souvislosti rovněž vykonavatelem majetkových práv. Tento dokument smí fyzická osoba použít pouze pro svou osobní potřebu, právnická osoba pro svou vlastní vnitřní potřebu. Poskytování tohoto dokumentu nebo jeho částí v jakékoliv formě nebo jakýmkoliv způsobem třetí osobě je bez svolení státní organizace Správa železnic zakázáno.

ROZSAH ZNALOSTI

Níže uvedená tabulka stanovuje rozsah znalosti tohoto dokumentu pro pracovní zařazení (funkci) nebo činnost, přičemž:

- informativní znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec má povědomí o tomto dokumentu, zná předmět jeho úpravy a při náhledu do příslušného ustanovení je schopen se podle takového ustanovení samostatně řídit nebo podle něj samostatně konat;
- úplnou znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec má povědomí o tomto dokumentu, zná předmět jeho úpravy a bez náhledu do příslušného ustanovení je schopen se podle takového ustanovení samostatně řídit nebo podle něj samostatně konat;
- doslovnou znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec zná text, který je v příslušném ustanovení napsán v uvozovkách kurzivou, přesně a je schopen jej bez náhledu do příslušného ustanovení samostatně reprodukovat.

Není-li rozsah znalosti pro pracovní zařazení (funkci) nebo činnost stanoven, stanoví rozsah znalosti, pokud je tak třeba učinit, příslušný vedoucí zaměstnanec.

Pracovní činnost nebo zařazení (funkce)		Znalost ustanovení
Správa železnic, státní organizace	Všichni zaměstnanci, kteří jsou zodpovědní za údržbu železničních vozových zarážek	úplná: celý dokument
	Všichni zaměstnanci, kteří využívají k zastavování a zajišťování vozidel železniční vozové zarážky	úplná: čl. 1; čl. 2 odst. 1, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17; čl. 3; čl. 5 odst. 2 informativní: ostatní
	Zaměstnanci organizující činnost zaměstnanců, kteří jsou zodpovědní za údržbu železničních vozových zarážek	úplná: čl. 1; čl. 2 odst. 1, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17; čl. 3; čl. 4 a čl. 5 informativní: ostatní
	Zaměstnanci organizující činnost zaměstnanců, kteří využívají k zastavování a zajišťování vozidel železniční vozové zarážky	úplná: čl. 1; čl. 2 odst. 1, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17; čl. 3 a čl. 5 informativní: ostatní
	Zaměstnanci, kteří provádějí odborné zkoušky a školení zaměstnanců, kteří při své pracovní činnosti používají zarážky, nebo odpovídají za jejich údržbu	úplná: celý dokument
Cizí fyzické nebo právnické osoby, které na železničních drahách v majetku ČR, se kterými má právo hospodařit Správa železnic, a dalších železničních drahách, kde provozuschopnost zajišťuje Správa železnic, používají železniční vozové zarážky	Všichni zaměstnanci, kteří jsou zodpovědní za údržbu železničních vozových zarážek	úplná: celý dokument
	Všichni zaměstnanci, kteří využívají k zastavování a zajišťování vozidel železniční vozové zarážky	úplná: čl. 1; čl. 2 odst. 1, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17; čl. 3; čl. 5 odst. 2 informativní: ostatní
	Zaměstnanci organizující činnost zaměstnanců, kteří jsou zodpovědní za údržbu železničních vozových zarážek	úplná: čl. 1; čl. 2 odst. 1, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17; čl. 3; čl. 4 a čl. 5 informativní: ostatní
	Zaměstnanci organizující činnost zaměstnanců, kteří využívají k zastavování a zajišťování vozidel železniční vozové zarážky	úplná: čl. 1; čl. 2 odst. 1, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17; čl. 3 a čl. 5 informativní: ostatní

ZKRATKY A ZNAČKY

Níže uvedený seznam obsahuje zkratky a značky použité v tomto dokumentu. V seznamu se neuvádějí legislativní zkratky, zkratky a značky obecně známé, zavedené právními předpisy, uvedené v obrázcích, příkladech nebo tabulkách.

eDAP.....	elektronická knihovna dokumentů a předpisů
HBW	Označení zkoušky tvrdosti (podle Brinella)
RAL.....	Standard pro stupnici barevných odstínů (<i>ReichsAusschuss für Lieferbedingungen</i> - Říšský výbor pro dodací podmínky)
SŽ	Správa železnic, státní organizace

Generální ředitel schválil podle čl. 14 odst. 1 a čl. 15 Statutu státní organizace Správa železnic (dále jednoduše jen „Statut“ a „organizace“) tento Pokyn provozovatele dráhy pro zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy ve věci technických požadavků na železniční vozové zarážky a kovové podložky uzamykatelné:

Čl. 1 Úvodní ustanovení

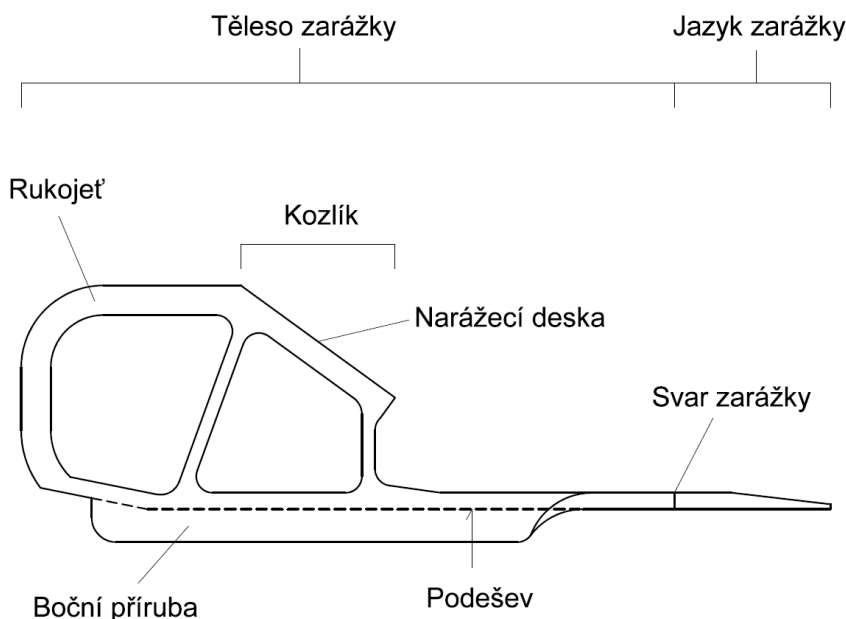
- (1) Tento Pokyn provozovatele dráhy k zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy (dále jen „Pokyn“) vydala Správa železnic, státní organizace (dále jen „SŽ“), v souladu s ustanoveními § 22 odst. 3 písm. a) a § 53b odst. 5 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.
- (2) Tento Pokyn stanovuje požadavky na základní technické parametry pro následující technická zařízení, které se v souladu s předpisem SŽ D1 ČÁST PRVNÍ „Dopravní a návěštní předpis pro tratě nevybavené evropským vlakovým zabezpečovačem“ používají k zastavování pohybujících se vozidel, k zajišťování odstavených vozidel proti ujetí a případně dalším účelům definovaným předpisem SŽ D1 ČÁST PRVNÍ:
  - a) železniční vozové zarážky se dvěma přírubami;
  - b) železniční vozové zarážky s jednou přírubou a pérem na levé nebo pravé straně zarážky;
  - c) železniční vozové zarážky uzamykatelné;
  - d) kovové podložky uzamykatelné.

Pro účely tohoto Pokynu je dále používán pro železniční vozové zarážky, uvedené v bodech a), b) a c) tohoto odstavce, souhrnný název „zarážka“. Týká-li se ustanovení tohoto Pokynu pouze jednoho z uvedených typů železničních vozových zářezek, je toto výslovně uvedeno.
- (3) Zarážka nebo kovová podložka uzamykatelná, která nesplňuje v tomto Pokynu stanovené parametry nebo které chybí některá z částí uvedených v tomto Pokynu, nesmí být používána na železničních drahách v majetku České republiky, s nimiž má právo hospodařit SŽ, a dalších železničních drahách, kde provozuschopnost zajišťuje SŽ (dále jen „železničních drahách SŽ“).
- (4) Vlastníkem se pro účely tohoto Pokynu rozumí subjekt vlastníci zarážky a/nebo kovové podložky uzamykatelné, které se používají na železničních drahách SŽ.

Čl. 2 Technické požadavky na zarážky

- (1) Zarážka je technické zařízení - kovové těleso ve tvaru klínu. Na obrázku 1 je uvedeno schématické zobrazení železniční vozové zarážky s označením základních částí zarážky.
- (2) Těleso i jazyk zarážky musí být vyrobeny z oceli, jejíž tvrdost nepřekračuje 245 HBW. Těleso musí být vyrobeno z oceli o minimální pevnosti v tahu 500 MPa, jazyk musí být vyroben z oceli o minimální pevnosti v tahu 450 MPa.
- (3) Na tělese ani na jazyku nesmí být patrné žádné trhliny a nesmí dojít k oddělení jakékoliv části zarážky.
- (4) Zarážka jako celek nesmí vykazovat známky zkroucení, prohnutí, nebo se kolébat po osazení na kolejnici. Podešev i jazyk jsou určeny k dosedání na temeno kolejnice a musejí být spolu v jedné rovině tak, aby zarážka po osazení přilehla po celé délce plochy dotyku zarážky s kolejnicí na temeno kolejnice.
- (5) Plocha dotyku zarážky s kolejnicí musí být dlouhá nejméně 400 mm.
- (6) Jazyk zarážky tvoří najížděcí klín pro najetí kola železničního vozu na zarážku. Na začátku jazyka nesmí být jeho tloušťka menší než 3 mm. Absence najížděcího klínu nebo

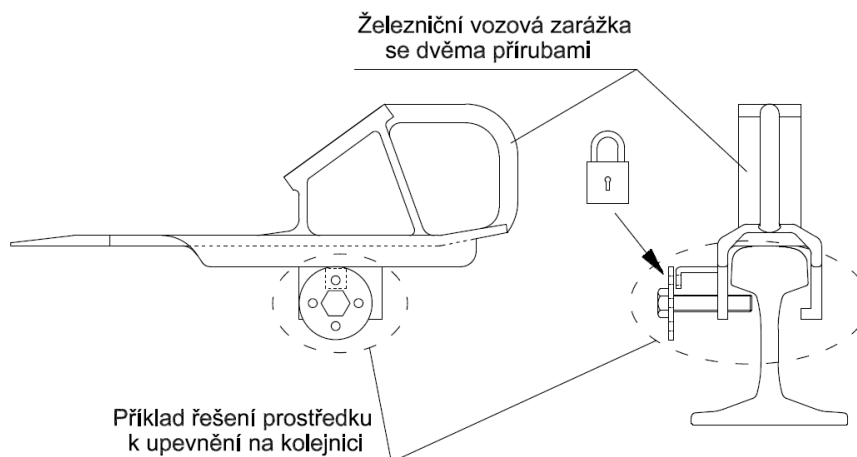
odlomení a roztřepení jazyka či jeho části je nepřipustné. Jazyk nesmí být rozjetý a svojí šířkou nesmí přesahovat šířku hlavy kolejnice.

Obr. 1 - Schématické zobrazení železniční vozové zarážky

- (7) Na základně tělesa zarážky (podešev) je pevný kozlík s narážecí deskou a rukojeť pro uchopení zarážky.
- (8) Funkční plocha narážecí desky (tj. plocha dotyku narážecí desky s kolem) musí mít u zarážek sloužících pro zastavování pohybujících se vozidel velikost minimálně 4500 mm², u zarážek sloužících ostatním účelům minimálně 3500 mm². Horní okraj funkční plochy narážecí desky musí být minimálně 110 mm a maximálně 145 mm nad temenem kolejnice.
- (9) Úhel mezi funkční plochou narážecí desky a plochou dotyku podešve s kolejnicí musí být v rozmezí 35° - 50°.
- (10) Zadní část podešve musí být vyhnuta vzhůru pro vytvoření náběhu. Náběh musí mít sklon minimálně 5:1, maximálně však 2:1 a přechod mezi vodorovnou částí podešve a náběhem musí být zaoblen.
- (11) Tloušťka narážecí desky kozlíku nesmí být menší než 5 mm, tloušťka podešve nesmí být menší než 6 mm.
- (12) Vedení zarážky se dvěma přírubami po kolejnici zajišťují dvě boční příruba. U zarážek se dvěma přírubami pro použití na kterékoli kolejnici tvaru A, T, 49 E1, R 65, 54 E2, 54 E3, 60 E1 a 60 E2 nebo dalších tvarech kolejnic s normovou šířkou hlavy ≥ 65 mm je minimální přípustná vzdálenost mezi bočními přírubami 78 mm, maximálně však 90 mm. Pro ostatní tvary kolejnic využívané na železničních drahách SŽ je minimální vzdálenost mezi bočními přírubami 68 mm a maximální 80 mm.
- (13) U zarážek s jednou přírubou je vedení zarážky po kolejnici zajištěno jednou přírubou a přídržným pérem, které nahrazuje druhou přírubu. Přídržné péro musí vyvozovat přítlak na boční stranu hlavy kolejnice.
- (14) Tloušťka bočních přírub nesmí být menší než 5 mm. Výška bočních přírub (tzn. vzdálenost mezi rovinou spodní plochy podešve a spodním okrajem boční příruba) je minimálně 14 mm u zarážky se dvěma přírubami a 20 mm u zarážek s jednou přírubou. Délka boční příruba musí být v obou případech minimálně 200 mm.
- (15) **Železniční vozová zarážka uzamykatelná** je tvořena zarážkou se dvěma přírubami, doplněnou o prostředek k upevnění na kolejnici, který musí umožnit zajištění této zarážky proti sejmutí z kolejnice. Prostředek k upevnění na kolejnici musí být zároveň opatřen zámkem zabráňujícím možnému zneužití nebo odcizení této zarážky v době jejího upevnění

na kolejnici (použije se např. visací zámek). Na obrázku 2 je uvedeno schématické zobrazení železniční vozové zarážky uzamykatelné s označením jejích základních částí.

Obr. 2 – Schématické zobrazení železniční vozové zarážky uzamykatelné

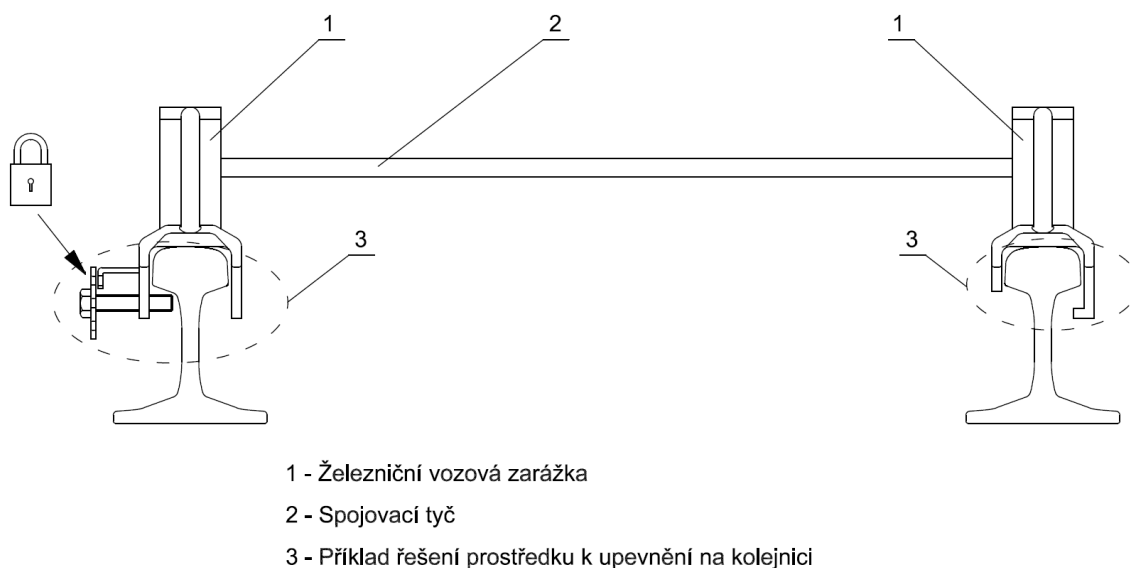
- (16) Zarážka musí být opatřena nátěrem syntetickou barvou – odstín 1003 žluť signální podle stupnice RAL (u starších zarážek se připouští ponechání odstínu 6200 žluť chromová střední podle ČSN 67 3067). Nátěrem nesmí být opatřena plocha dotyku zarážky s kolejnicí (tzn. spodní část podešve a jazyku). Nátěrem nemusí být opatřeny vnitřní strany bočních přírub, náběh spodní plochy podešve, plochy dotyku zarážky s kolem (tzn. horní plocha jazyku a funkční plocha narážecí desky) a prostředek k zajištění upevnění na kolejnici u uzamykatelné zarážky. Ostatní plochy zarážky musí být nátěrem opatřeny. V provozu nesmí být ponechána zarážka, jejíž nátěr je nezřetelný nebo na některé části zarážky, která musí být nátěrem opatřena, chybí.
- (17) Ustanovení předchozího odstavce ohledně odstínu barevného nátěru nemusí být dodrženo u zarážek určených pro potřeby provozovatele dráhy. Účel použití těchto zarážek (např. pro odvrácení vzniku hrozící mimořádné události), jejich uložení a případná barva nátěru odchylná od požadavku předchozího odstavce musí být stanovena v Základní dopravní dokumentaci.

Čl. 3

Technické požadavky na kovové podložky uzamykatelné

- (1) Kovová podložka uzamykatelná je technické zařízení tvořené dvěma navzájem spojenými zarážkami totožné konstrukce a rozměrů tak, že každá je umístěna na jednom kolejnicovém pásu a spodní okraj funkčních ploch narážecích desek leží v přímce kolmé k ose koleje. Na obrázku 3 je uvedeno schématické zobrazení kovové podložky uzamykatelné s označením jejích základních částí.
- (2) Požadavky na zarážky, které jsou součástí kovových podložek uzamykatelných, jsou shodné s požadavky uvedenými v čl. 2 tohoto Pokynu. Výjimkou je možná absence rukojeti.
- (3) Kovové podložky uzamykatelné musí být konstruovány tak, aby bylo možné je přizpůsobit provoznímu rozsahu rozchodu koleje v rozmezí 1425 – 1470 mm, přičemž musí být u obou zarážek zajištěno dolehnutí po celé délce plochy dotyku zarážky s kolejnicí na temeno kolejnice.
- (4) Kovová podložka uzamykatelná nesmí být jako celek nijak deformována, zejména musí vždy ležet plochy dotyku obou zarážek s kolejnicí v jedné rovině a podélná osa obou zarážek musí být rovnoběžná. Spojení zarážek, které jsou součástí kovové podložky, musí být

dimenzováno tak, aby odolalo předpokládané manipulaci a používání (např. rázové zatížení vyvozené nohou apod.).

Obr. 3 - Schématické zobrazení kovové podložky uzamykatelné

- (5) Kovová podložka uzamykatelná musí být opatřena prostředkem k upevnění na kolejnici, který musí umožnit zajištění této kovové podložky proti sejmutí z koleje. Prostředek k upevnění na kolejnici musí být zároveň opatřen zámkem zabraňujícím možnému zneužití nebo odcizení kovové podložky v době jejího upevnění na kolejnici (použije se např. visací zámek).
- (6) Spojovací tyč musí být opatřena nátěrem syntetickou barvou – odstín 1003 žluť signální podle stupnice RAL (u starších kovových podložek se připouští ponechání odstínu 6200 žluť chromová střední podle ČSN 67 3067).

Čl. 4

Schvalování přípustnosti použití, ověřování parametrů

- (1) Schvalování přípustnosti použití konkrétních modelů zarážek a kovových podložek uzamykatelných je plně v kompetenci vlastníků dle jejich interních pravidel systému péče o kvalitu výrobků.
- (2) Ověření parametrů provozovaných zarážek a kovových podložek uzamykatelných uvedených v odst. (3) tohoto článku zajišťuje jejich vlastník pravidelně, nejméně však jednou za rok.
- (3) Podle odst. (2) tohoto článku se běžně dostupnými měřicími prostředky s odpovídající přesností ověřují následující parametry zarážek a kovových podložek uzamykatelných:
  - a) tloušťka jazyka;
  - b) tloušťka nárazecí desky kozlíku;
  - c) velikost funkční plochy nárazecí desky kozlíku;
  - d) tloušťka podešve;
  - e) vzdálenost mezi přírubami zarážky se dvěma přírubami (včetně všech ostatních technických zařízení, definovaných tímto Pokynem, jejichž součástí zarážka se dvěma přírubami je);
  - f) výška, tloušťka a délka bočních přírub;
  - g) délka plochy dotyku zarážky s kolejnicí;

Ověření ostatních parametrů se provádí pohledem. Sklon náběhu zadní části podešve se neměří, pouze se vizuálně kontroluje přítomnost náběhu. Tvrdost a pevnost oceli se neměří.

- (4) O provedeném měření a ověření parametrů a jeho výsledku musí být proveden záznam, který vlastník archivuje dle svých interních pravidel archivace, nejméně však do příští kontroly parametrů. V záznamu se uvede pouze počet kusů u každé organizační složky vlastníka, které vyhověly a počet kusů, které nevyhověly a bude u nich následně posouzena opravitelnost, případně zrušení. Nevyhovující zarážky musí být viditelně označeny tak, aby se vyloučilo jejich použití k účelům specifikovaným v čl. 1 odst. (2) tohoto Pokynu.
- (5) U nově dodávaných zarážek a kovových podložek uzamykatelných prokazuje dodržení všech vlastním a tímto Pokynem předepsaných parametrů výrobce.
- (6) U opravovaných zarážek a kovových podložek uzamykatelných prokazuje dodržení všech předepsaných parametrů subjekt, který provedl opravu. Tvrdost a pevnost materiálu se v tomto případě dokladuje pouze u té části, která byla měněna.

Čl. 5

Závěrečná ustanovení

- (1) Se zněním tohoto Pokynu musí být prokazatelně seznámeni všichni v úvahu přicházející zaměstnanci podle rozsahu znalostí, přičemž odpovědnost za toto seznámení a jeho doložitelnost nese příslušný vedoucí zaměstnanec.
- (2) Nesplňuje-li jiné technické zařízení, dodané jako příslušenství drážního hnacího vozidla k zajišťování tohoto vozidla proti ujetí technické požadavky tohoto Pokynu, smí být používáno pouze k zajišťování konkrétního vozidla, jehož příslušenstvím jsou, proti jeho ujetí.

Ověřovací doložka konverze dokumentu

Ověřuji pod pořadovým číslem **2622209**, že tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické, skládající se z **9** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Ověřující osoba: **Martin TÁBORSKÝ**

Vystavil: **Správa železnic, státní organizace**

Datum: **07.04.2022 15:52:58**

91dfaf90-8e35-4828-ad86-56f8916e822b